

РІШЕННЯ
КОЛЕГІЇ ДЕРЖАВНОГО КОМІТЕТУ
АРХІВІВ УКРАЇНИ

м. Київ

24 лютого 2011 р.

**Про підсумки роботи державних архівних установ
у 2010 році та пріоритети на 2011 рік**

Розглянувши підсумки виконання архівними установами планових завдань у 2010 р. та завдання на 2011 р., колегія Держкомархіву відзначає, що діяльність Держкомархіву, архівних установ у 2010 р. була спрямована на реалізацію законодавства про архівну справу та створення сучасної європейської системи забезпечення збереженості і загальнодоступності архівних інформаційних ресурсів держави.

Основні показники роботи архівних установ, заплановані на 2010 рік, виконано.

Тривала робота щодо удосконалення архівного законодавства, нормативно-методичного забезпечення діяльності архівних установ.

Верховною Радою України прийнято підготовлений Держкомархівом Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення порядку та строків зберігання деяких категорій документів”.

Протягом року розроблено один законопроект, дев’ять проектів постанов та три проекти розпоряджень Кабінету Міністрів України.

Завершено роботу над Правилами роботи архівних установ.

Держкомархів посів друге місце у Всеукраїнському конкурсі “Приязна адміністрація”.

Загальний обсяг фінансування Держкомархіву, центральних державних архівних установ, Держархіву в Автономній Республіці Крим, державних архівів областей, міст Києва і Севастополя в 2010 р. становив 90,0 млн. грн., з них видатки на оплату праці – 37,9 млн. грн.

Додатковим і вкрай необхідним джерелом фінансування архівів у сучасних економічних умовах залишалися позабюджетні кошти. У порівнянні з минулим роком вони збільшилися на 60 % і становили 7,6 млн. грн.

Середньомісячна заробітна плата працівників галузі становила 2 662 грн. (2009 р. – 2 149 грн.).

На постійне зберігання до архівних установ надійшло 362 089 од. зб., з них 347 998 од. зб. управлінської документації, 5 110 од. зб. документів особового походження, 4 448 од. зб. науково-технічної документації, 4 533 од. зб. кіно-, фото-, фоно-, відео документів. Окрім того, прийнято 163 737 од. зб. з особового складу.

Архівні установи забезпечили приймання та описування виборчої та іншої документації з виборів Президента України 2010 р.

Кількість установ – джерел формування НАФ порівняно з минулим роком залишається стабільною і становить 42 862.

На 12 % збільшився показник проведення оглядів стану діловодства та збереженості архівних документів на підприємствах, в установах і організаціях.

До описів справ включено 69 % справ постійного зберігання, схвалених ЕПК держархівів, та 79 % справ з особового складу, погоджених ЕПК (ЕК) архівних установ. 71 % установ мають погоджені ЕПК держархівів номенклатури справ.

Протягом 2010 р. було створено 63 трудові архіви, з них: при міських радах – 1 (Луганська область), при районних радах – 7 (Вінницька, Дніпропетровська, Запорізька, Івано-Франківська, Кіровоградська, Рівненська, Чернівецька області), при сільських та селищних радах – 55 (Автономна Республіка Крим (9), Дніпропетровська (4), Закарпатська (6), Запорізька (6), Київська (7), Луганська (5), Рівненська (2), Херсонська (8), Черкаська (6), Чернівецька (2) області).

Здійснювалася реконструкція комплексу споруд центральних державних архівів у м. Києві (освоєно 33 млн. 814 тис. грн.).

Розроблено проект реконструкції приміщення корпусу № 2 Держархіву Рівненської області. Держархівом Тернопільської області освоєно 2 млн. грн. для продовження будівництва нового приміщення.

Низка архівних установ поліпшила умови зберігання документів НАФ шляхом отримання додаткових приміщень. Зокрема, ЦДАЗУ орендував приміщення загальною площею 604 кв. м., Держархів Хмельницької області – площею 273,3 кв. м.

Вжито заходів щодо посилення контролю за організацією охоронного режиму в архівних установах. Із Стабілізаційного фонду було виділено 6,6 млн. грн., за рахунок яких 26 архівних установ сплатили послуги фізичної охорони.

У ЦДАМЛМ, держархівах Київської, Одеської, Рівненської областей та 37 архівних відділах райдержадміністрацій і міських рад встановлено охоронну сигналізацію, у держархівах Вінницької, Волинської, Чернігівської областей та 13 архівних відділах райдержадміністрацій і міських рад – відремонтовано наявні. У держархівах Запорізької, Вінницької, Луганської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Херсонської областей встановлено системи відеоспостереження.

У Держархіві Одеської області, 20 архівних відділах райдержадміністрацій і міських рад встановлено пожежну сигналізацію. У держархівах Волинської, Запорізької, Рівненської, Черкаської, Чернігівської областей та 14 архівних відділах райдержадміністрацій і міських рад відремонтовано пожежні сигналізації.

У ЦДАГО пожежну сигналізацію підключено до ЦПС МНС у м. Києві.

Встановлено автоматичну систему пожежогасіння в архівному відділі Дніпропетровської міської ради.

Система кондиціонування та вентиляції повітря встановлена в архівному відділі Дніпропетровської міської ради, у двох будівлях Держархіву Волинської області наявна система відремонтована.

Тривали роботи з перевіряння наявності та стану документів, перевірено майже 3 млн. од. зб.

У півтора рази перевиконано планові показники щодо використання інформації документів.

Органам державної влади, місцевого самоврядування та іншим зацікавленим установам та організаціям направлено 1156 інформаційних документів. Виконано 41 790 тематичних запитів, 22 019 запитів цивільного стану, 2 155 генеалогічних замовлень.

Упродовж року держархівами розглянуто 351 331 запитів соціально-правового характеру. На 87 % зазначених запитів заявники отримали позитивну відповідь.

Центральними держархівами виконано 2 594 запити соціально-правового характеру, держархівами областей – 73 672 запити, архівними відділами райдержадміністрацій – 145 920 запитів, архівними відділами міськрад – 129 145 запитів. Найбільше навантаження припало на ЦДАВО, ЦДАГО, ЦДАЛ, Держархів в Автономній Республіці Крим, держархіви Волинської, Донецької, Луганської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Харківської, Чернівецької областей.

Серед архівних відділів райдержадміністрацій від 5,5 до 14,2 тис. запитів соціально-правового характеру виконано архівними відділами Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Одеської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької, Чернівецької областей; архівними відділами міськрад Автономної Республіки Крим, Дніпропетровської, Запорізької, Луганської, Сумської, Черкаської областей виконано від 6 тис. до 23,3 тис. запитів.

Активно здійснювали науково-видавничу діяльність ЦДАГО, ЦДАЛ, держархіви Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Кіровоградської, Одеської, Полтавської, Черкаської, Чернігівської областей.

Держархівами підготовлено 1467 виставок. Найактивнішими у підготовці і проведенні виставок були ЦДАВО, ЦДАГО, ЦДАМЛМ, ЦДКФФА, держархіви Вінницької, Закарпатської, Кіровоградської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької, Чернігівської областей, м. Києва, архівні відділи райдержадміністрацій Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Миколаївської, Одеської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Черкаської, Чернігівської областей та архівні відділи міськрад Автономної Республіки Крим, Дніпропетровської, Донецької, Київської, Хмельницької, Черкаської, Чернігівської областей.

На офіційному веб-порталі Держкомархіву функціонує 130 онлайнових виставок.

У 2010 р. читальні зали держархівів відвідало 27 177 користувачів, у тому числі 879 іноземних дослідників. Найбільша кількість дослідників працювала в читальних залах ЦДАВО, ЦДАГО, ЦДІАК, ЦДІАЛ, ЦДКФФА, держархівів Волинської, Житомирської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Сумської, Харківської, Хмельницької, Чернігівської областей.

Держархіви підготували і провели 517 радіопередач, 556 телепередач, на сторінках періодичної преси опубліковано 1625 документальних публікацій.

Делегації українських архівістів взяли участь у 42-й Міжнародній конференції Круглого столу архівів (CITRA) “Довіра та доступ. Проблеми управління документами та архівами у цифрову епоху” (Королівство Норвегія), у щорічній тристоронній зустрічі керівників державних архівних служб та директорів державних архівних установ України, Росії та Білорусі (Республіка Білорусь).

У м. Одеса організовано і проведено робочі засідання 11-ї Загальної конференції Євро-Азійського регіонального відділення (ЄВРАЗІКА) Міжнародної ради архівів, Консультативної ради керівників державних архівних служб держав-учасниць СНД (Консультативна рада) та міжнародні наукові конференції: “Спільна архівна спадщина та національні архівні фонди”, “Електронний документообіг та електронні архіви”.

Держкомархівом підписано Меморандуми про співробітництво з Національним архівним управлінням Азербайджанської Республіки, Національним архівом Грузії, Національною бібліотекою та архівом Ісламської Республіки Іран, Угоду про співробітництво в сфері архівної справи з Міністерством зв'язку та інформації Республіки Казахстан.

Досить активно проводилася робота з перегляду грифів секретності матеріальних носіїв інформації колишнього СРСР. Показник таємних справ відносно до загальної кількості справ у 2010 році становить 0,24 %. Загальна кількість секретних справ, що знаходяться на зберіганні в державних архівних установах – 108 448 справ.

Разом з тим, у діяльності архівних установ залишається невирішеною низка проблем.

Майже не комплектувалися управлінською документацією через відсутність вільних площ держархівів Закарпатської, Тернопільської, Херсонської областей, м. Києва, Севастополя.

Не виконав плановий показник з приймання управлінської документації на постійне зберігання Держархів Львівської області.

Не планували і не забезпечили приймання документів особового походження держархівів Івано-Франківської, Чернівецької областей, не виконав плановий показник Держархів Закарпатської області.

Понад 1 млн. 765 тис. од. зб. не передано на постійне зберігання до державних архівів. Порівняно з 2009 р. цей показник збільшився на 41 тис. од. зб. Найгірші показники в Київській, Луганській, Харківській, Полтавській, Тернопільській областях, місті Києві.

Викликає занепокоєння показник описування справ з особового складу, що зберігаються в приватних архівах, який складає 37% від загальної кількості зазначених документів.

Не завершено створення мережі трудових архівів.

Через незадовільне бюджетне фінансування архівної сфери залишаються невирішеними питання матеріально-технічного оснащення державних архівів, забезпечення їх придатними для зберігання приміщеннями. Зокрема, не завершено будівництво держархівів Київської, Тернопільської областей та м. Севастополь. Залишається невирішеним питання щодо добудови до корпусу № 2 Держархіву Чернігівської області.

Не вирішено питання щодо переміщення фондів держархівів Харківської та Одеської областей з аварійних будівель.

Будівлі держархівів Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Запорізької, Одеської областей потребують капітального ремонту.

Повністю вичерпали резерви площ для зберігання документів ЦДІАК, ЦДІАЛ, держархіви Київської, Полтавської, Тернопільської, Харківської, Чернівецької областей, м. Севастополь. Сховища ще 12 держархівів заповнені на 90–99 %.

Водночас фінансування заходів Державної програми розвитку архівної справи на 2006 – 2010 роки, якими передбачалося поліпшити матеріально-технічне становище архівних установ, склало лише 18 % від запланованих обсягів.

Не вирішено питання функціонування Галузевого державного архіву фінансових посередників Фонду державного майна України, у приміщеннях якого відключено енерго- та водопостачання, систему пожежогасіння та охоронну сигналізацію, що створило загрозу документам НАФ.

Недостатнім залишається загальний рівень захищеності архівних будівель і сховищ, оскільки лише 20 % від загальної кількості будівель архівних установ забезпечено позавідомчою охороною. Охоронну сигналізацію встановлено у 60,5 % архівних будівель.

Лише 59,5 % архівних установ забезпечено пожежною сигналізацією.

Невідкладного вирішення потребує проблема оснащення архівних приміщень сучасними системами вентиляції і кондиціонування повітря, новітніми технічними засобами для дезінсекції, дезінфекції документів.

Програму підготовки архівних довідників на 2009–2010 рр. виконано лише на 10 %.

Не здійснювали ініціативне інформування ЦДІАК, держархівів Івано-Франківської та Львівської областей. Генеалогічні запити не виконували держархівів Запорізької, Львівської областей.

Враховуючи зазначене, з метою подолання проблем архівної справи та забезпечення подальшого її розвитку

колегія вирішує:

1. Звіт про виконання Плану розвитку архівної справи в Україні на 2010 рік взяти до відома.

2. Схвалити проекти Плану розвитку архівної справи в Україні на 2011 р., Плану науково-дослідної та методичної роботи державних архівних установ України на 2011 р., Плану науково-видавничої роботи державних архівних установ України на 2011 р. та завдань, визначених пріоритетними для архівної галузі у 2011 р.

3. Схвалити План-звіт організаційної роботи Державної архівної служби на 2011 р.

4. Керівництву Державної архівної служби України, керівникам його структурних підрозділів забезпечити:

– реалізацію заходів, спрямованих на виконання пріоритетних завдань Державної архівної служби України та Плану розвитку архівної справи в Україні на 2011 р.;

– проведення урочистого відкриття нових корпусів центральних державних архівів до 20-ї річниці незалежності України;

– розробку та подання Кабінету Міністрів України проектів Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про Національний архівний фонд та архівні установи”, Концепції державної цільової програми розвитку архівної справи;

– приведення своїх нормативно-правових актів у відповідність із Указом Президента України “Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади”;

– запровадження системи управління якістю в Державній архівній службі України;

– участь у 12-й Загальній конференції Євро-Азійського регіонального відділення (ЄВРАЗІКА) Міжнародної ради архівів (Республіка Білорусь); щорічній зустрічі керівників державних архівних служб України, Росії та Білорусі (Російська Федерація); Міжнародній конференції Круглого столу архівів МРА (СІТРА) (Іспанія);

– збереження статусу архівних відділів райдержадміністрацій і міських рад;

– функціонування СДФ.

5. Керівникам державних архівних установ:

– забезпечити першочергове приймання на постійне зберігання документів НАФ, що зберігаються в установах понад встановлені строки;

– забезпечити передавання документів з особового складу, що зберігаються в державних архівах та архівних відділах міських рад до трудових архівів;

– ініціювати створення трудових архівів органами місцевого самоврядування зі статусом юридичних осіб;

– посилити контроль за станом описування документів з особового складу, що зберігаються в архівних установах, створених фізичними та/або юридичними особами приватного права;

– посилити контроль за наданням консультативно-методичної допомоги ліквідованим та реорганізованим підприємствам, установам та організаціям з питань передавання та упорядкування документів;

– з метою впровадження нових нормативно-правових актів з питань діловодства та архівної справи запланувати на II півріччя 2011 р. проведення нарад (семінарів) з підвищення кваліфікації працівників служб діловодства та архівних підрозділів підприємств, установ, організацій.

– забезпечити постійний та чіткий контроль за наявністю, станом та рухом документів Національного архівного фонду;

– забезпечити надійну експлуатацію архівних будівель і приміщень, систем їх життєзабезпечення, а також охоронну й пожежну безпеку архівосховищ;

– установити в читальних залах системи відеоспостереження;

– забезпечити створення страхового фонду та фонду користування документів НАФ;

– завершити у 2011 році підготовку путівників та анотованих реєстрів фондів;

– забезпечити інформаційне наповнення та постійний супровід веб-сайтів державних архівів;

– продовжити роботу над реалізацією архівно-пошукового інформаційного проекту “Український мартиролог ХХ століття”;

– забезпечити ефективне та цільове використання бюджетних коштів, посилити бюджетну дисципліну;

– вжити заходів щодо усунення порушень, які були виявлені під час контрольних заходів, проведених ГоловаКРУ України у 2010 р.;

– продовжити роботу з перегляду грифів секретності матеріальних носіїв інформації колишнього СРСР.

6. Керівництву Державного архіву Львівської області (Куцинда В. І.) забезпечити прискорення завершення суцільного перевіряння наявності та стану документів у фондах архіву.